

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
Noord

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Aanpak	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	Noord.....	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?	7
2.3.1	Algemene indruk van Noord	7
2.3.2	Wat maakt Noord aantrekkelijk om in te wonen?	8
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in Noord?	8
2.4	Verkeer en vervoer.....	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?.....	11
2.5	Gezond leven	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?.....	11
2.6	Gewenste veranderingen in Noord	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Noord	13

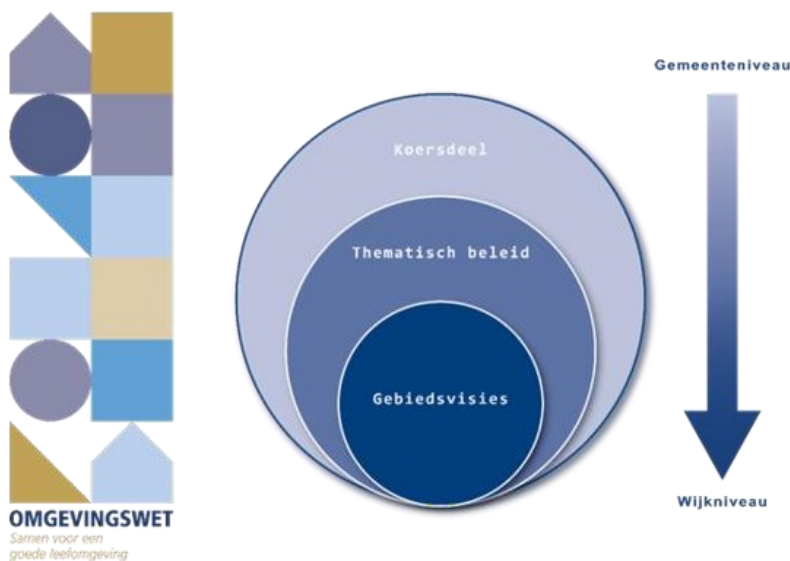
1. Inleiding

Naar verwachting gaat op 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op Noord.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt de wijk aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in de wijk (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen de wijk plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners in de wijk nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in de wijk en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. Noord

990 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over Noord ingevuld.

De belangrijkste binding van de respondenten met Noord is:

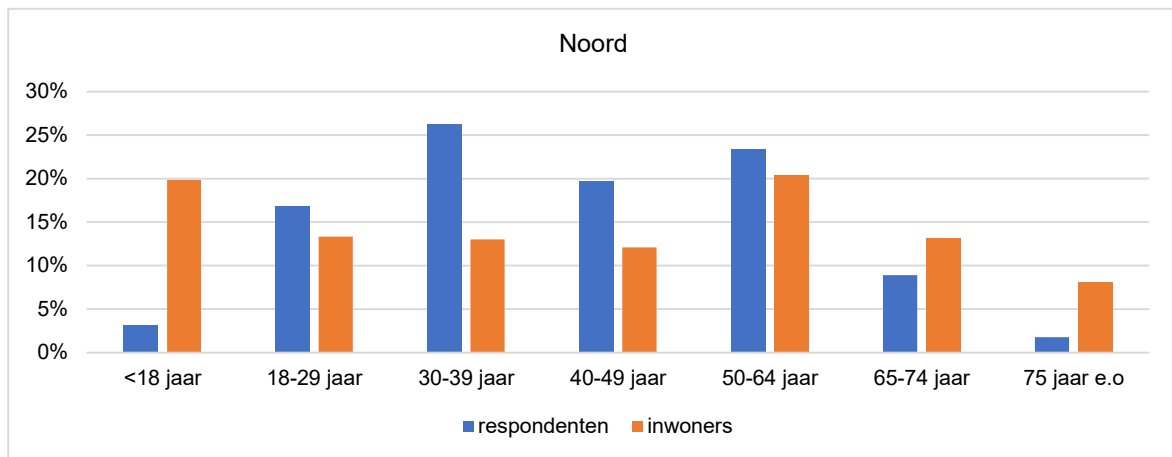
- voor 960 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 11 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 9 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling

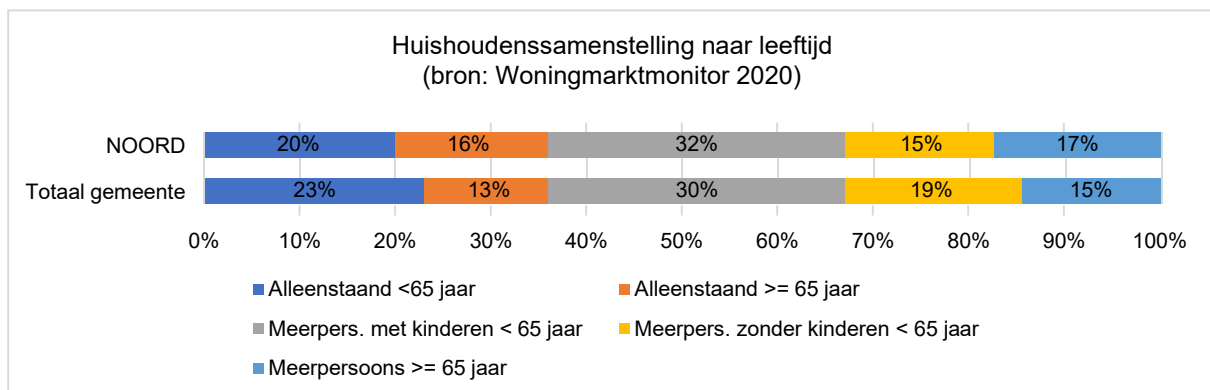
- Er zijn 960 inwoners die in Noord wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 10 en 85 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 43 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in Noord ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsopbouw inwoners en respondenten in Noord (2020)

- In Noord wonen relatief gezien evenveel eenpersoonshuishoudens (36%) als gemiddeld in de gemeente (36%). Ook het aandeel gezinnen met kinderen in Noord (32%) is ongeveer vergelijkbaar met dat in de gemeente als geheel (30%) (Figuur 2.2).

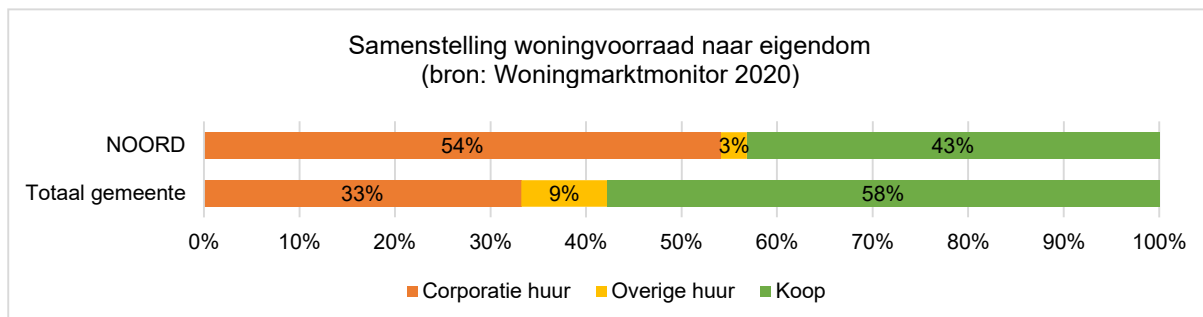
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

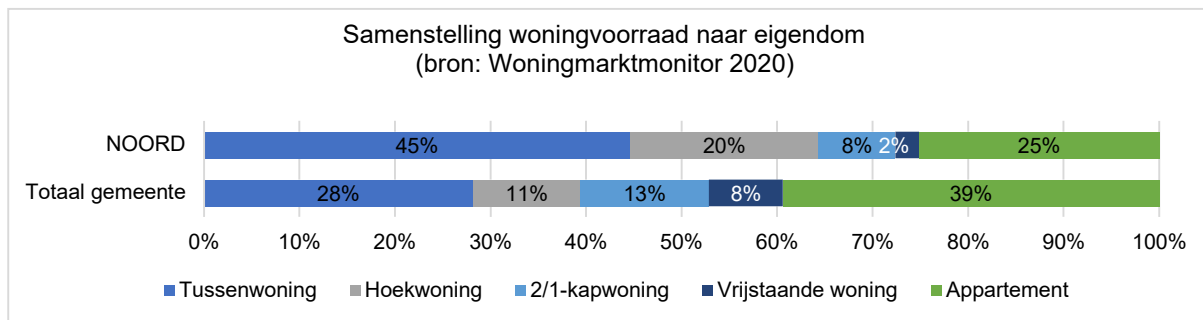
- Begin 2020 telt Noord 8.730 woningen. In Noord staan relatief gezien meer sociale huurwoningen (54%) dan gemiddeld in de gemeente (33%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

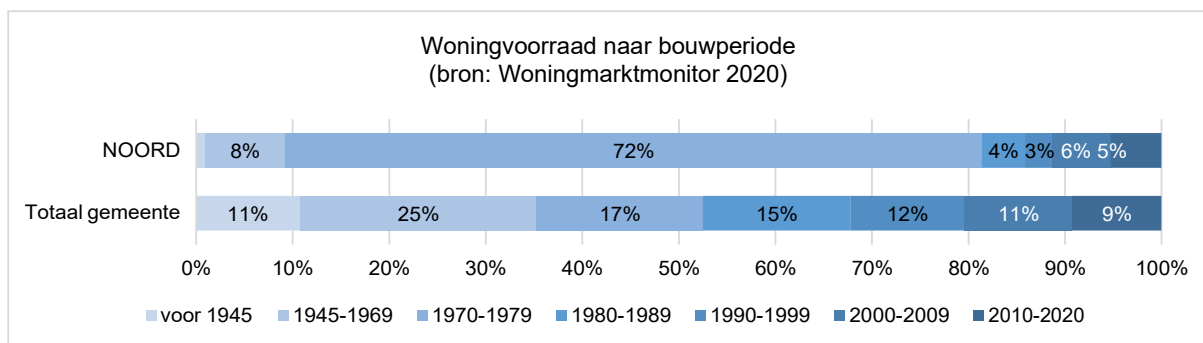
- In Noord staan vooral meer tussenwoningen (45%) en hoekwoningen (20%) dan in de gemeente als geheel (respectievelijk 28% en 11%) (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- Ruim 70% van de woningen in Noord is gebouwd tussen 1970 en 1979. Dat is beduidend meer dan in de gemeente als geheel (17%) (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

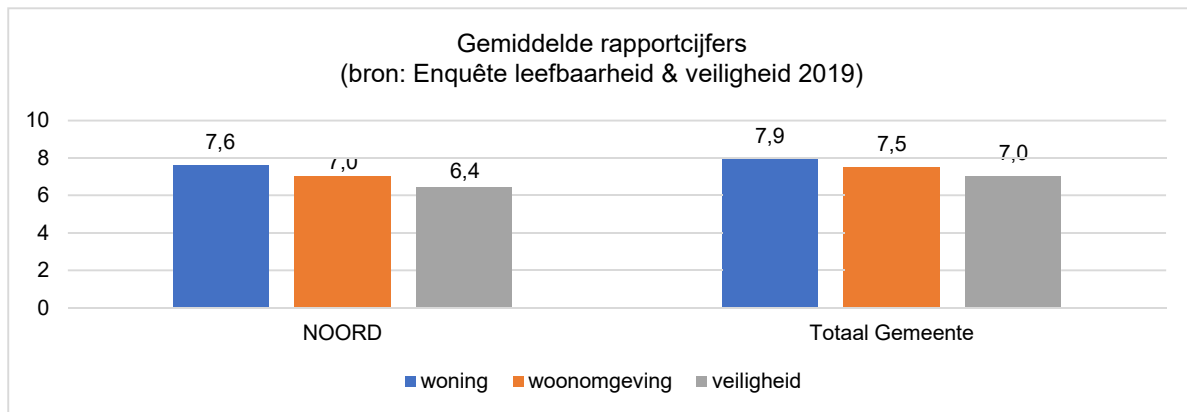

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van Noord

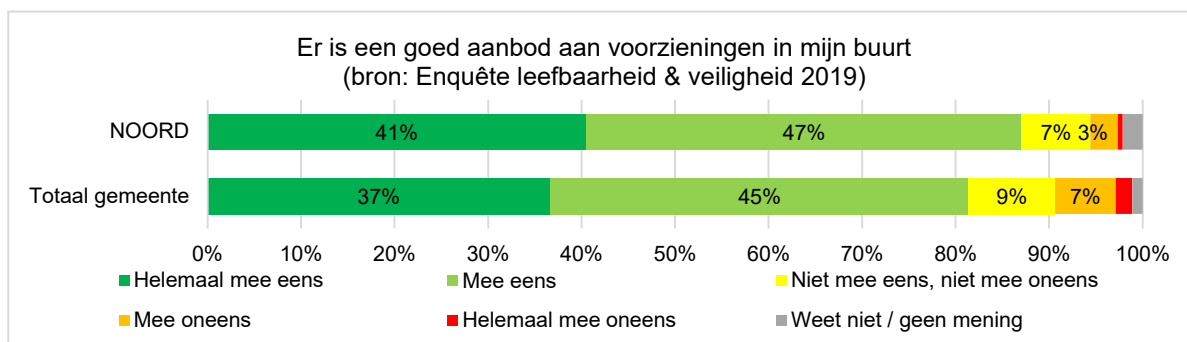
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Noord gemiddeld een 7,6 als rapportcijfer voor hun woning geven en een 7,0 voor hun woonomgeving. Met name het rapportcijfer voor de woonomgeving is lager dan gemiddeld in de gemeente.
- De veiligheid in hun buurt waarderen inwoners van Noord met een 6,4 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat bijna 90% van de inwoners van Noord vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is (Figuur 2.7).
- Bijna 80% van de inwoners van Noord is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt. Een klein deel is daar (zeer) ontevreden over (8%).

Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

2.3.2 Wat maakt Noord aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in Noord wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 7,3 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. In de gemeente als geheel is dat een 7,9.
- Ruim 70% van de respondenten die in Noord wonen, vindt het aantrekkelijk aan Noord dat de voorzieningen (supermarkt, horeca, scholen, huisarts) op loopafstand zijn (Figuur 2.8).
- Ongeveer de helft van de respondenten vindt het groen (53%) en de mogelijkheid om de auto nabij de eigen woning te parkeren (51%) aantrekkelijk aan Noord.

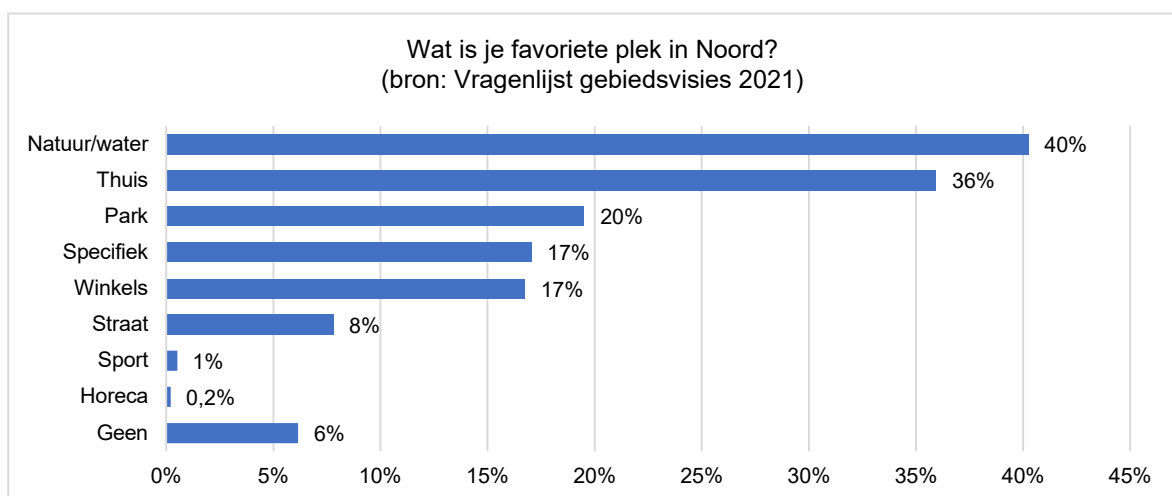
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan Noord? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in Noord?

- 40% van de respondenten die in Noord wonen, geeft aan dat de natuur en het water in de wijk hun favoriete plek is (Figuur 2.9). Vooral het natuurgebied Heinis wordt vaak genoemd. Voor 36% van de respondenten ligt de favoriete plek in de wijk in en om het huis waarin zij wonen. Parken (20%) die specifiek worden genoemd zijn het Rompertpark en het Van Zwietenpark.

Figuur 2.9: Favoriete plek in Noord (in % van respondenten)

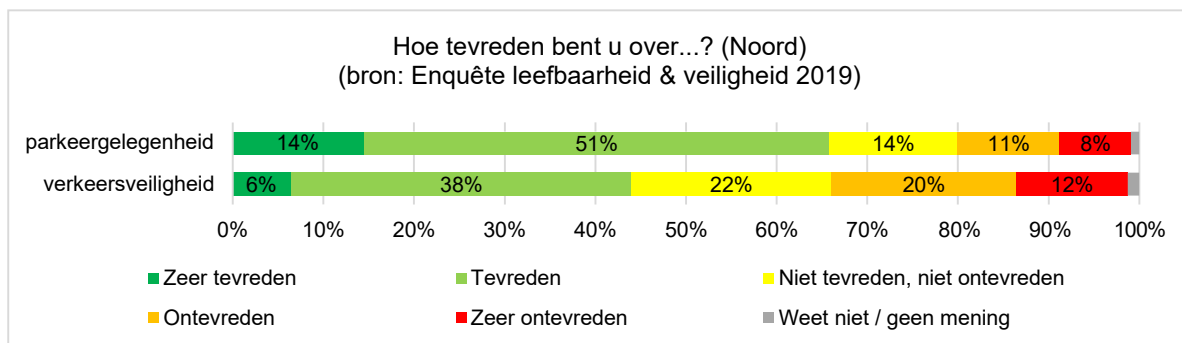

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

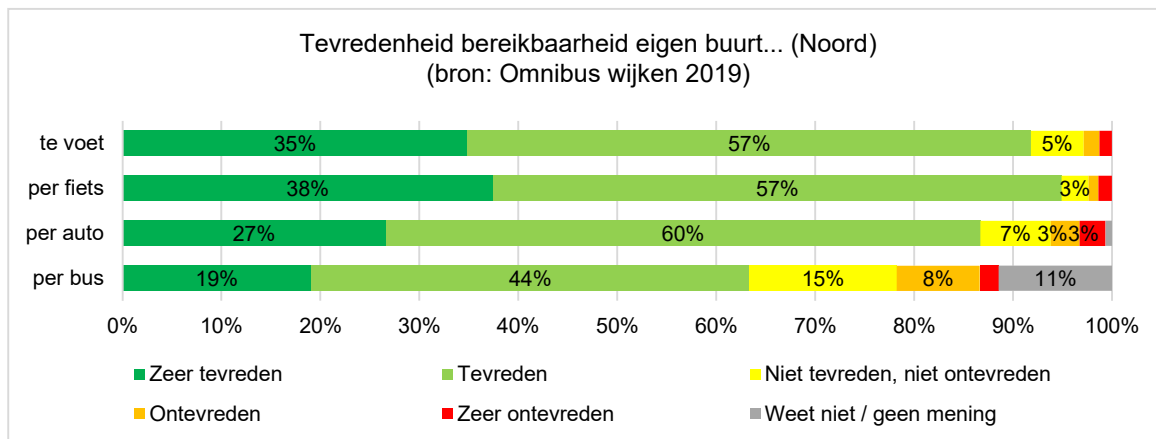
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat bijna twee derde van de inwoners van Noord (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt. Ongeveer een vijfde is hier (zeer) ontevreden over.
- Bijna 45% van de inwoners van Noord is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt en een derde is er (zeer) ontevreden over (Figuur 2.10).

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners Noord met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

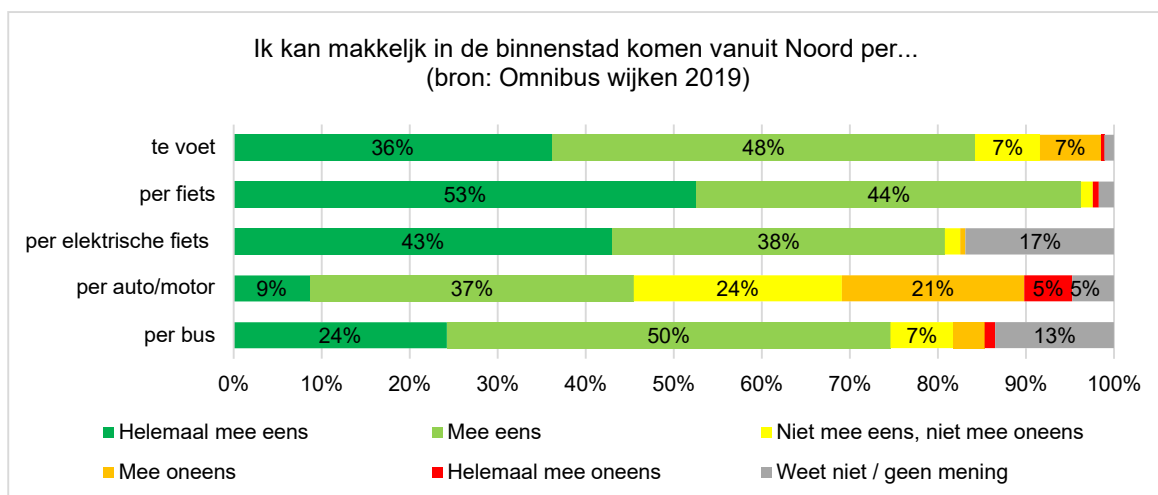
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat het merendeel van de inwoners van Noord tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt per fiets, te voet en per auto (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners Noord met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

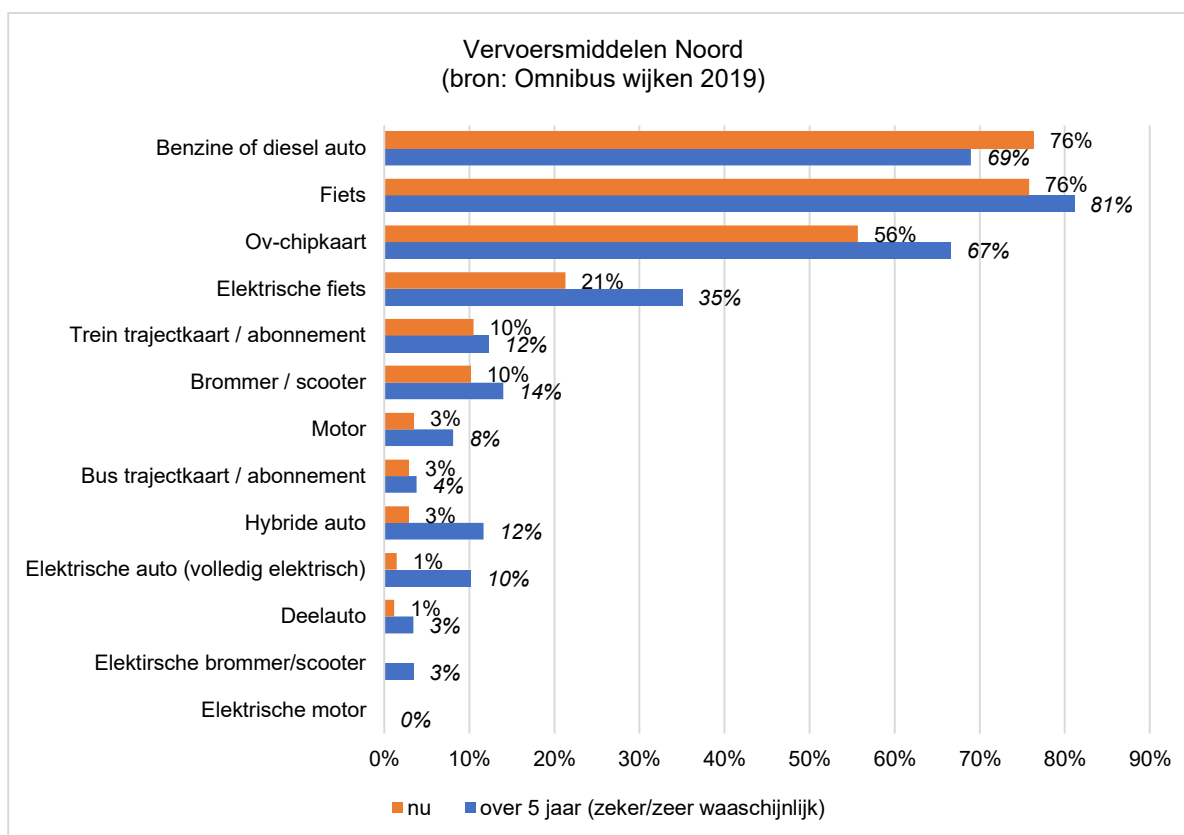
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Noord het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de binnenstad per fiets vanuit hun eigen wijk. Het minst tevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad per auto/motor (Figuur 2.12).

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid binnenstad vanuit Noord (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat driekwart van de inwoners van Noord beschikt over een fiets (76%) en benzine of diesel auto (76%).
- Over vijf jaar denken vooral meer inwoners te beschikken over een elektrische fiets (21% in 2019 en 35% over vijf jaar) en een ov-chipkaart (56% in 2019 en 67% over vijf jaar). Het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een benzine of diesel auto neemt af (69%), terwijl het gebruik van een hybride (12%) of elektrische auto (10%) toeneemt (Figuur 2.13).

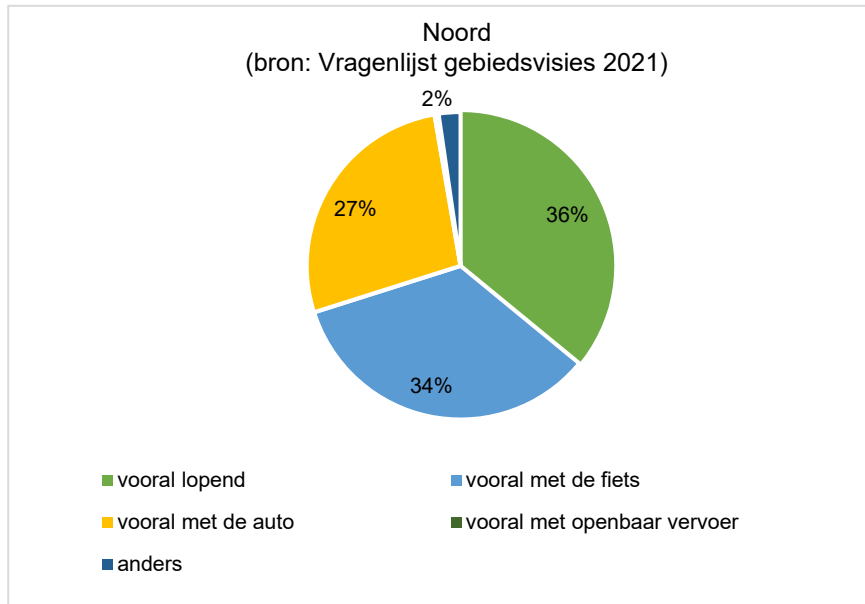
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners Noord beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Respondenten die in Noord wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk op diverse manieren. Ruim een derde doet dit vooral lopend (36%). Nog eens ongeveer een derde verplaatst zich vooral met de fiets (34%) en ruim een kwart met de auto (27%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

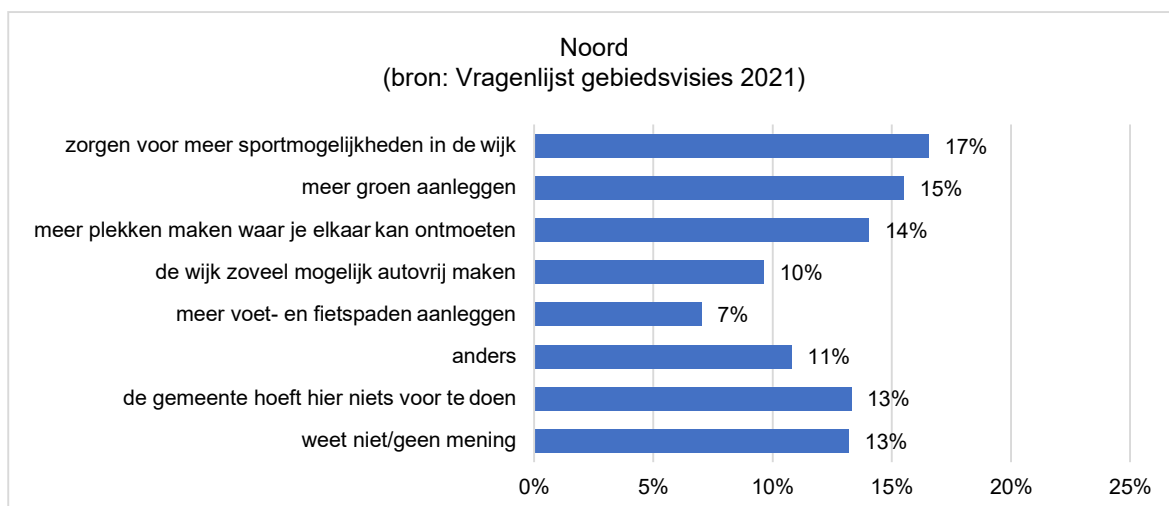
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Noord een gemiddeld rapportcijfer van 7,5 geven aan zichzelf voor gezond leven. Het rapportcijfer is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,5).
- 56% van de inwoners van Noord ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed. In de gemeente als geheel is dat 63%.

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geven respondenten diverse aspecten aan om de gezondheid van bewoners in Noord (verder) te verbeteren. Denk aan meer sportmogelijkheden (17%), meer groen (15%) en meer ontmoetingsplekken (14%) (Figuur 2.15).
- 13% van de respondenten vindt dat de gemeente niets hoeft te doen en nog eens 13% heeft geen mening of weet niet wat de gemeente zou kunnen doen om de gezondheid van bewoners in de wijk (verder) te verbeteren.

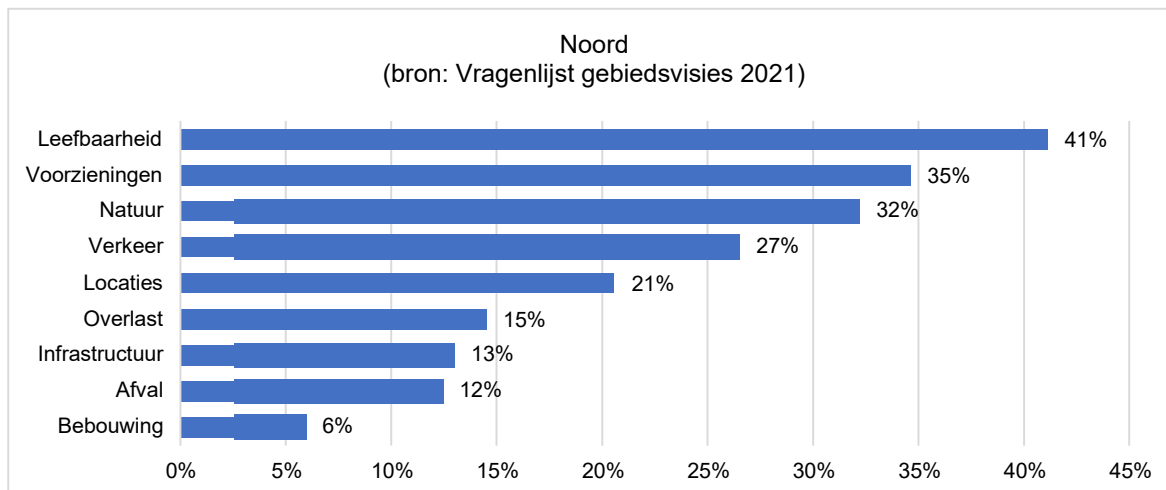
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in Noord

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- Ruim 40% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Noord en iets zouden willen veranderen of verbeteren in Noord, noemt een onderwerp dat met leefbaarheid in de wijk te maken heeft (Figuur 2.16). Hierbij zijn vooral het aanpakken van criminaliteit, (sociale) veiligheid en handhaving/toezicht genoemd, maar ook aandacht voor elkaar hebben en het schoon/netjes houden van de wijk.
- 35% van de respondenten noemt voorzieningen. Daarbij gaat het vooral om openbaar vervoer in de wijk, speelgelegenheid voor kinderen en winkels.
- Aspecten die met natuur te maken hebben, betreffen vooral parken, groenvoorzieningen in het algemeen en bomen. Bij verkeer gaat het met name om parkeergelegenheid en het te hard rijden. Overlast betreft vooral algemene geluidsoverlast, jongerenoverlast, drugsoverlast en overlast van burens. Bij infrastructuur noemen bewoners vooral bestrating, trottoirs, fietspaden en straatverlichting. Bewoners die iets rond afval noemden, hebben vooral aangegeven dat er iets zou moeten gebeuren aan zwerfvuil en (in iets mindere mate) hondenpoep in de wijk. Bij bebouwing noemen zij met name de uitstraling van woningen in de wijk.

Figuur 2.16: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Noord

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- Circa 35% van de respondenten die vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Noord, noemt leefbaarheid als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van Noord. Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd (Figuur 2.17). Daarbij kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten, saamhorigheid en gezelligheid. Maar ook aan het schoon/netjes houden, het onderhoud van de wijk, aanpak van verloedering en het aantrekkelijk houden van de wijk. Daarnaast zijn de diversiteit van bewoners en rust in de wijk als belangrijk onderwerp genoemd.
- Bijna 30% van de respondenten vindt criminaliteit een belangrijk onderwerp. Daarbij worden vooral veiligheid, overlast en handhaving genoemd.
- Bij infrastructuur gaat het vooral om de bereikbaarheid van de wijk. Voorzieningen betreft vooral openbaar vervoer, sportgelegenheid, voorzieningen in het algemeen, maar ook aandacht voor klike's en prullenbakken in de wijk, winkels en speelgelegenheid. Onder het thema groen vallen vooral groenvoorzieningen en parken. Verkeer betreft met name verkeersveiligheid, parkeergelegenheid, hard rijden en het autoluw maken van de wijk. Bij het thema groepen verdienen vooral activiteiten voor kinderen, jongeren en het aantrekken van meer jonge bewoners aandacht.
- Milieu wordt door 8% van de respondenten in Noord een belangrijk onderwerp gevonden. Daarbij wordt met name aandacht voor duurzaamheid genoemd, maar ook energieverbruik, aardgasvrij maken van de wijk, klimaatbestendigheid van de wijk en verduurzaming van de woningen.

Figuur 2.17: Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

